

SZÉKESFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:

Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 frt. — kr.
Negyed évre 1 frt. 50 kr.

Hirdetmény a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petitsor: Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 kr-ért igrtattatik be.

Lapunk számára hirdetések felvesznek **Budapest**: Hasenstein és Vogler, Lang L. és társa, Weisz Móricz. **Bécsben**: Opellik L. és Mosse Rudolf.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

42. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak **Klökner Péter** kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petitsorért 10 kr. fizetendő.

Bérmentelen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A germanisatióról.

A hazai sajtó folytonosan küzd a germanisatio ellen, mégis léptem nyomon a germanisatio burjánával találkozunk és pedig igen gyakran saját körünkben. Míg a sajtó nagy harcot folytat a germanisatio ellen s üldözi terjesztőit, lerántja az idegen ajkuakat, kik körünkben elődiskednek, azalatt kénytelen tapasztalni, hogy saját körünkben is felüti fejét s igen sokszor azon ősmagyar familiák, kik hatszoros y betűvel írják nevüket s családjuk törzsfáját, nem csak Árpádig, de Attiláig, sőt Noeig felviszik, legjobban megvetik a hazai nyelvet s vele minden hazait, pedig míg idegen származásu honi lakosnak a hazai nyelvet tudni kötelesség, addig magyar származásu hazai polgárnak azt nem tudni nemzet ellenes megbocsáthatlan bűn.

Ez alkalommal nem azon német ajkuakról szólnunk, kik a hazában lakván germanisálnak, hanem aprólékos megjegyzéseket teszünk azon nemzetiség ellenes vétekekről, melyet önmagunk követünk el.

Saját fajunk, nemzetiségünk biztos alapon csak úgy s akkor állhat fenn, ha mi magunk védjük, támogatjuk s gyarapítjuk, mert hiszen idegentől csakugyan nem kívánhatjuk azt, hogy bennünket különösen támogasson, főleg nem kívánhatjuk akkor, midőn gyakran mi magunk háttérbe szorítjuk azt. Nemzetiségi tekintetből főtényező a nemzeti nyelvű sajtó, melyet támogatni hazafiai kötelesség. Valljon e téren eleget teszünk-e? Nem. A sajtót nem pártoljuk kellőleg, csak néhány példát idézünk. Nézzük meg városunk hölgyvilágának könyvszekrényeit, pipere asztalait, nagyrésznél német könyveket találunk s az asztalon vagy a német „Bazar,” vagy a „Die Mode“

fekszik. Ha kérdezzük, hogy miért nem pártolják a magyar irodalmat s miért nem jártnak magyar divatlapokat? A felelet az, hogy ily jó kiállításu magyar lap nincs, azért szükségből jártnak azt. Valljon igazuk van-e? Nincs, mert ha megengedjük is, hogy talán a német „Bazarhoz” hasonló magyar lap nincs, még sem szabadna a magyar irodalmat háttérbe szoritani, már azért sem, mert annak is magunk vagyunk okai, ha annak némely ága gyenge.

Nem pártoljuk eléggé az irodalmat, nem is lehetnek minden tekintetben jól szerkesztett lapjaink. Ha a hazai sajtót kellőleg pártolnánk, lehetnének minden tekintetben jól szerkesztett lapjaink, mert pártolás mellett a kiállításra, az írók díjazására többet fordíthatnának s a külföldi irodalommal bátran szembe szállhatnának; de jelenleg, főleg szépirodalmi lapjaink oly gyarló pártolásban részesülnek, hogy alig tarthatja fenn magát a szerkesztőség, s munkatársakra, a lap külső csinos kiállítására alig fordíthat valamit.

Ugyan így vagyunk nemcsak a lapokkal, de a tudományos irányu könyvekkel is és sokan kérkednek hazánkfiak közül, hogy ilyen vagy olyan szaklapokat, folyóiratokat s könyveket kénytelenek külföldről, Németországból hozatni; mert nálunk ilyen nincs, vagy ha van rosszabb. Ki ennek az oka? A közönség; mert ha kellőleg pártolná az irodalmi vállalatokat, mindenestre tudnók mi is szakirodalmat olyat, milyen a külfölddel a versenyt kiállná, teremteni; mert hisz a jelenlegi körülmények közt, melyik szak tudósnak volna kedve az egereknek s moiyoknak vagy sajtosnak írni, s biztos bukásra művét kiadni! Tessék csak egy kissé megpróbálni, azon pénzt, melyet külföldi, főleg német szakművekre és lapokra fordítunk, áldozzuk a magyar irodalomra, jót állunk érte,

hogy pár év alatt mi is versenyre tudunk szállni a német irodalommal.

Germanisálunk mi magunk, főleg hölgyeink, a hazai irodalom háttérbe szorításával, mert akár városunkban is a német „Bazar” tudtunkkal több példányban jár, mint a magyar, pedig a versenyt bizony kiállják? De persze jártnak, mert német, azután meg egy kicsit fitogtatni is kell azt!

Germanisálunk sokszor társas körökben, hiszen hány és hány főleg előkelőbb ház van, hol a társalgási nyelv a német, sőt magyarul selejtesen; de németül tökéletes szabadsággal beszélni legrégebb származással dicsekvő magyar családoknál, nem szégyen, hanem dicsőség.

De menjünk a közép osztályba. Ha egy vidéki kisebb birtokos bármely nagyobb város kávéházába belép, bár hogy törje is a német nyelvet, az bizonyos, hogy a pinczért németül szólítja meg. Láttunk, ismerünk vidéki urakat, kik alig tudnak németül, de azért városban a pinczért, bérkocsist németül szólítják. Ennek következménye aztán az, hogy pinczéreink, kávéház tulajdonosaink alig adnak valamit a magyar nyelvre. — Hisz a német nyelvvél többre mennek nálunk mint a magyarral. Voltunk tanui neveltséges esetnek, midőn tőzsgyökeres magyar ember rémitőn törött németességgel kinlódva beszélt a pinczérrel, ki született magyar levén, hasonlóképp törött németességgel felelt s egyik a másik háta mögött amugy magyarosan leszidták egymást.

A germanisatioval még találkozunk másutt is. Hazai kisebb, nagyobb ipar- s kereskedelmi vállalatok nagyrésznél a belkezelés nyelve szintén német.

Sőt annyira vittük a dolgot, hogy sokszor magyar hatóságok, magyar ajku hatóságokhoz, ha nem is német beltartalmu — de gyakran ilyet is — de német

TÁRCZA.

Ólló.

Az amerikai lapokban van egy rovat, melyben a szerkesztő-kiadó felette sajtáságos módon figyelmezteti hátralékos előfizetőit, hogy adosságaikat törleszteni kötelességüknek tartásák. Ime néhány jellemző példa.

„Azon vagyunk, hogy tisztességes keresztény életet éljünk s elnyerjük majdan az örök élet koronáját, hanem szeretnők, ha a tulvilági örömeiket önnel együtt élvezhetnők, a mi, fájdalom, csak úgy törtenhetik meg, ha velünk szemben tartozásait mielőbb törleszteni fogja.”

„Ki előfizetési hátralékát le nem fizeti, kívánjuk, hogy soha szép leánynak ne örvendhessen, és mindig oly helyütt lakjék, hol a szomszédságban naponkint tiz órát kalapálnak a zongorán.

„Éhes, elszórt szedőgyerekek üldözzék reggeltől estig és édes álmát boldogtalan szerkesztő-kiadók éhenvesztett gyermekeinek sirból feljáró szellemei háborítsák.

„Kívánunk neki tiszta szívéből veszekedő felelősséget és füstölő kályhát.

„Szappanozzák meg választó-vizzel és részeg borbely borotválja meg kézi fűrészszel.

„Legyen átkozott és ne csinálhasson egész életén át egyebet, mint oly lapot, melynek előfizetői egytől egyig haszontalan rongyházaiak, mint ön, uram.

„Épen most tudósít minket egy előfizetünk New-

Orleansból, hogy egész életében csak egy kisértetet látott s az oy bűnösnek lelke volt, ki meghalt, mielőtt előfizetési hátralékát törleszette volna.”

Mások más fogást kisértenek meg. Például:
„Valóban szerfelett csodálatos, meglepő, hogy a kik előfizetési-díjaikat rendszeren beküldik, mind hosszú életet élnek és természetes halállal költöznek át a másvilágba.”

„Azt tapasztaltuk, — írja egy másik lap, — hogy a ki újság árával adós marad, veszedelmes lejtőre tévedt. Szolgáljon ez jóakaró előjelül!”

„Ismertünk egy jóra való, becsületes uri embert, ki mindig pontos előfizetőt vala és ime, soha nem betegeskedett, tyukszeme, foga, feje nem fáj, burgonyája diszlett, buzája nem fogott rozsdát, gyermekei miatt nyugodtan alhatott éjjel és felesége mindig kedves és szeretetreméltó vala. Édes olvasóm, beküldted-e már az előfizetési összeget?”

— Ki hitte volna, még Bismarckot is áprilisbe küldték.

— Valóban? Ugyan ki?

— Hát az uristen, mert április elsején küldte e világra.

Egy chicagói lap következő hirdetést közöl: „Nőm Rickson Borbála született Rössler, vagy megszökött, vagy ellopták. Annak, a ki őt visszahozza, beverem a

a fejét. Miután a magam adósságait nem fizetem, természetesen, az övéit sem fogom kifizetni. Rickson Lajos.”

Madame A... belép a napokban egyik legismertebb csipkekereskedésbe, és velencei csipkéket kíván kiválasztás végett. Az előadottakat azonban részint nehézkesekeknek, részint gyengékeknek találta, szóval, eltávozott a nélkül, hogy valamit vásárolt volna; de az egyik szemfüles segéd észrevette, hogy valamit elrejtett. Alig hogy a delnő haza ért azon kereskedés egyik segéde lepte meg, honnét csak imént tért haza. A segéd egy csomagot nyújtott át és fönökétől a következő tartalmu levélkét:

„Asszonyom attól tartok, hogy azon félrőfnyi csipke, melyet üzletemben kiválasztani méltóztatott, nem lesz elegendő s azért szabadságot vettem magamnak ugyanabból még egy darabot küldeni. — Kérem asszonyom, kegyeskedjék tudatni velem, elfogadja-e küldeményemet?”

Nem szükség mondani, hogy a madame elfogadta és fizetett, örvendve, hogy oly szellemes kereskedővel van dolga, mert a birák köztudomás szerint, nem sok esprit-vel rendelkeznek s egyebet se tudnak csak itélni.

A walesi esküdtsek előtt bizonyos Peyton nevű egyént felségsértéssel vádolták. Midőn az elnök szokás szerint megkérdezte tőle, hogy beismeri-e vétkeit, a vádlott igennel felelt, de egyuttal a birák jóindulatáért és elnézéséért esedezett. Az esküdték félrevonultak, de néhány percz mulva visszatértek azzal az itélettel,

felirat borítékkal ellátott leveleket intéznek. Vannak a magyar kormány fennhatósága alatt levő hivatalos hatóságok, melyek még fogalommal sem bírnak a magyar nyelvről, magyar koronás pecsétjük körül tökéletes német felirat díszlik.

Tovább megyünk, a napokban a földmivelési miniszter egyik hatósághoz leiratot intézett, melyhez valamelyik magyar huszárezredtől érkezett; de német nyelven írt jelentést küldött le. Tudtunkkal a magyar kormányhoz s hatóságokhoz a hazában levő magyar huszárezred s más magyar ezredek, melyek legénysége tulsulyal magyar, magyar nyelven tartoznak levelezni; a kormány azonban nem csak eltűri, de miután azt elfogadja, hallgatag jóváhagyja, hogy az ő fennhatósága alatt germanisálnak.

Ilyen s ehhez hasonló esetek fordulnak elő saját körünkben; midőn tehát a germanisatio ellen beszélünk s lármázunk, ne menjünk nagyon messze, hanem először irtsuk azt ki saját körünkben. Ez pedig, mit imént mondtuk, csak halvány képe a valónak, még többet is mondhatnánk e tárgyról, de most hallgatunk s a germanisatio vétkében szenvedő polgártársainkhoz szólunk, hogy mielőtt a külföldi germanisationalis behatás ellen kelnének ki, s azért a honban lakó idegen ajkuakat szidnák, vizsgálják meg magukat s tisztuljanak meg a gyakran félszagségből felkopott s nyegleségből is követett germanisationalis törekvések és eszméktől.

Ne csak szóval, hanem tettel is pártoljuk a hazai nyelvet, mert csak akkor leszünk igaz hazafiak. Mit elmondunk meglehet olyan dolgok, miknek nagyrészt, mások máskor elmondták, de mi kötelességünknek tartottuk már nemzetiségi szempontból is azokat feléleszteni, hogy e nemzet elleni bűn mindig szem előtt legyen; talán ez által használunk is.

Sz.—i.

A háziipar terjesztése.

Társadalmi uton alig lehet ez idő szerint tövösebb eszmét terjeszteni s érvényre segíteni, mint a háziipar, mert ha hazánk mindig csak nyers termékekkel fog a világ-piacra lépni, az iparcikkeket — még a legkisebbeket is — pedig drága pénzen a szomszéd nemzetektől veszi, úgy elbukásunk is csak időkérdés.

Nemzetünknek két kiváló tulajdona a pazarlás és mellette az éves semmittevés utáni vágy, e két — mondjuk — szenvedély egymás mellett képtelenség, mert ki-kinek annyit kell dolgoznia, hogy az élethez kötött igényeit kielégíthesse. De ha végig tekintünk társadalmi viszonyainkon, azon keserű tapasztalatra kell jutnunk, miként nagyon is gyakran meg volna az akarat és ösztön a szükséges munkásságra, de hiányzik a — munkaképesség s ez öntudat fokozatosan gyávává s tétlenné tesz.

Tegyük népünket azért első sorban munkaképessé s ezzel fogjuk munkásságra is szoktatni, s erre a leg sikeresebb eszköz a háziipar terjesztése.

Mint érhető el e következményeiben oly nagyszerű eszme legsikeresebben, arról felvilágosítást adnak a következő sorok. Ugyanis az iparoktatást terjesztő egyesület Pozsonyban egy oly tanműhelyt állít fel, melyben

hogyan vádoltat „nem találják bűnösnek.“ A közönség csudálkozott, mire az elnök megszólalt:

„Tisztelt esküdt urak, talán elkerülte figyelmüket a vádolt saját vallomása. — Maga beismerte bűnét s önök mégis ártatlannak nyilvánítják?“

„Elnök ur,“ válaszolá erre az egyik esküdt, „mi Peytont gyermekkorra óta ismerjük, a leghuzagabb emberek egyike.“

* * *

Az ifju Dumas egy főrangú urhölgy nagy ebédjére volt hivatalos. Az előkelő delnő azt a tapintatlan ságot követte el, hogy „Gauthier Margit“ szerzőjét ebéd után felkérte, mondana valami szellemdusát.

Dumas úgy tett, mintha nem hallotta volna. De az urhölgy ismétlé:

— Kérem Dumas ur, mondjon valami szellemdusát. Hisz ez az ön szakmája.

— Szívesen, — felele Dumas — de csak azon feltétel alatt, ha a társaság minden tagja valami szakmájába tartozóval áll elő. — És odafordul szomszédjához, egy tűzrezredeshez: — Kérem uram, kezdje meg, és mihelyest ön megteszi az első ágyulóvást, én követni fogom.

* * *

Korszerű felfogás. — Miért üzték ki Ádámot és Évát a paradicsomból? — kérdé közelebb egy városi iskolában a katecheta.

— Mert nem tudtak házbért fizetni — felele egy háziur fia. (T. L.)

a háziiparnak alább leirt neveit fogják tanítani. Ezen műhely egyszeresind képző intézet is, mert azon leányok kik az alább megnevezett megyékből, és pedig nagyobb részt lelkes honleányok jótéteményei folytán, az intézetbe kerülnek, három év alatt oly teljes kiképzést nyernek, hogy ők azután a háziipar néhány ágában, az egyesület által kijelölt községekben, mint vándortanítónők fognak működni. Az egyesület, az általa kijelölt községekben három évig felügyel a tanításra, mely idő alatt az illető ipart a község minden női tagja érteni s kezelni fogja, mert mindenik nő már tanulva pénzt keres. Az egyesület három évig munkát is ad, és beváltja azt, midőn az ipari termelvényt átadja a kereskedelemnek, összehozza a kereskedőt a termelővel. Ily eljárás mellett 10—15 év elég arra, hogy az alább megnevezett megyék lakossága, melynek egy része állandó nyomorral küzd, s a műveltségnek legalantabb fokán áll, évenként egypár millió forintot szerezhesen, s míg egyfelől ezzel is ennyivel emeli a nemzeti vagyont, addig másfelől a művelődés bizonyos fokára emelkedik, mert bizonyos az, hogy mennél nehezebb a foglalkozás, annál több annak befolyása a lelkeletre is. Az intézetbe, illetőleg műhelybe lépő leányok leginkább szegény néptanítók, vagy más igen szegény sorsu emberek árvaí, kiket a törvényhatóságok nagy gondnal keresnek ki, hogy általuk a kitzított czél el is legyen érve. Ez rövid vázlat az azon tanműhely czéljának, mely a felvidék részére Pozsonyban jö létre azért, mivel ezt a viszonyok és körülmények így határozzák. A közvetlen felügyeletet ezen intézet felett egy bizottság gyakorolja, mely csupán irás, olvasás, rajzolás- és a természettudományok bizonyos ágára és az anyagok ismertetésére szorítkozik, a műhely tanterveit a következők: a géppel való kötés, a géppel való himzés, a hurkolás, a csipkeverés, a virágkészítés a szalmafonás, a gépvarrás. Azon megyék, melyek ezen intézet alapításában főleg részt vesznek, a következők: Trencsén, Nyitra, Turóc, Arva, Zólyom, Bars és Pozsony. Az állam maga megfelelő állami segílyt nyújt. Ezen intézet, melynek számára a tanerők is biztosítva vannak, május 23-án ünnepélyesen nyílt meg. Fel-szerelése most még csak 18 személyre mintegy 1800 —2000 frtot vesz igénybe.

Mi ez ügy felkarolását nem ajánlhatjuk eléggé melegen egy tanítóink, lelkészeink, mint nagy közönségünk figyelmébe. A kezdeményezés és intézkedésre leginkább hivatottnak találjuk a népnevelési, tanítói-és gazdasági-egyesületeket. (N.—a.)

Megeyi és városi tanügy.

Jegyzetek az Alcsuthon folyó évi ápril 15-én tartott tanítói értekezlet közgyűléséről.

Jelen voltak: A három rózsai (puszta) ó-barki göböljárásí, martonvásári, sóskuti, ettyeki alcsuthi és bicskei tanítók; 5 községi, 8 felekezeti tanító.

Az előzmények kihagyásával a dolog érdeméhez szölok. Pesznekker volt elnök, jegyző az alcsuthi rom. kath. tanító. Elhők a megalakulásra hívja fel a tagokat, mire a jelenlevők oda nyilatkoztak, miután e vidéken ugys már létezik egy teljesen szervezett tanító-egylet, mely működésével országos figyelmet keltett, szükségtelen egy másiknak felállítása. Ily irányú beszédeket mindannyian lelkesedéssel fogadtuk kivéve az elnököt. Ő föllá s így szól: „Van tudomása a jelzett egyletről, de hiszi, hogy az ebbe a vaálvidéki tanító egyletbe be fog olvadni.“

E nyilatkozat ellen Sente a vértessaljai tanító-egylet vál. tagja így szól: „Ha a vaálvidéki községi tanítók magok akarnak egyletet alakítani oly kevesen vannak, hogy mindegyiknek jut hivatal, hát a publikum és az egylet hol van? Meglesz a kormány tengelye, de kerék nem leend.“

Odanyilatkoznak többen, hogy az alakulást el kell halasztani, de Pesznekker ur érületé a dolgot s okvetlenül megalakítandónak vélemezze az egyletet, egyszeresind tisztviselők választására hívja fel a jelen-voltakat. Elnöknek ajánlja a göböljárásí tanítót. Ez nem fogadva el viszont már a kölcsönösség elvénél fogva is ajánlja Pesznekker urat, ki kevés rábeszéléssel el is fogadta az ideiglenes elnökséget.

Elnök azt mondja választszunk alelnököt. A hivatal-osztogatás ördöge Pesznekker urtól reánk is elragadt s alelnök lett a göböljárásí.

Jegyzeteimből még közölhetnék a több dolgokra vonatkozó történeteket is, ezt szükségtelenné tartom, ezt elegendőnek vélem arra, hogy Sz. urnak e lap 58. számában megjelent közleményét illő értékére lesszál-lítsam — Ezzel a vértessaljai tanító-egylet iránt keblemnek élő tiszteletnek és nagyrabecsülésnek véltém eleget tenni. Ne nagy hűhóval az érdemnek eltapodásá-
val, hanem buzgón és munka elismerésével igyokez-zünk előrehaladni. Egy jelenvolt tanító.

Tudnivalók.

* Az iskolatörvény 147. § értelmében a közs. tanítók kötelesek évenként járási köreikben kétszer, a központban pedig egyszer tanítói értekezletre egybe-gyűlni. — Ennek könnyebb és biztosabb kivihetősége szempontjából az isk. törvény alapján kiadott min. „Rendszabályok,“ a gyűlések tartamára naponként 1 frt. napdíjat és fuvar, vagy mérsékelt utiköltséget rendelnek a tanítók számára.

Mennyiben megyénk néhány községe azonban az előirt tanácskozmányokra meghívott tanítóktól a napi-díjat és fuvar megtagadta — mi szellemi állapotukra bizonyára szánandó világot vet — a tantestület közp. elnöksége f. é. május 20-kán a megye hatóságát kér-
vényileg megkereste, méltóztatnék e tárgyban mielőbb és pedig gyökeresen intézkedni.

Hinni szeretjük, hogy megyei tanügyünkre ezen káros befolyású visszaélések, gondos hatóságunk ré-széről be fognak szüntettetni.

* Az érdi esp. kerületi tanítók legközelebb Tárnok községben tartottak tan. tanácskozmányt. Főtárgyuk: a méterrendszer ismertetése volt. Ezenkívül belebocsát-koztak egy ker. dal-egylet szervezésébe is, melynek karmesterül Metzker János promontori főtanító urat, az alapos képzettségű zenész sikerült megnyerni.

* Hogy mennyire égetően szükséges, városi tanítóink fizetés javítása, a lapunk mult számában hivat-koztott Say-féle „Tervezet“-ből eléggé kitűnik. Ennél azonban még sokkal kézzelfoghatóbban igazolja ezt egyik belv. főtanító azon esetet, hogy hosszú éveken át az iskola épületben birt lakását — a bekövetkező építkezés s osztály átalakítás miatt — a nemes város felmondván, 160 frtot nyert szállásdíj mellett, kénytelen volt magának 260 frtót bíz egy olyatén szerény lakást bérelni, melynél butorainak egy részét bátrán padlásra rakhatja.

600 forint évi rendes fizetésből tessék tehát 100 forintot a városi lakbérre reá fizetni! Így vannak többi, lakbért élvező családok tanítóink is.

Nem részletezzük a dolgot; mert abból fény helyett csak árnyra, öröm helyett ürömrre, fokozódott lelke-sedés helyett tán csak kialvó tűzre bukkanhatnánk. Inkább ajánljuk az ügyet azok éber és gondos figye-lmébe, kiket polgártársaik szép bizalma, városunk leg-fontosabb, legnemesebb ügyének öreil megválasztott.

— Vértessaljai h. h. egyházmegye nt. főespe-rese felszólítá hivatalos levélben az egyházakat, hogy a felekezet részéről egy tagot válasszanak a megyei iskolatanácsba s ilyenül ajánlja Rác János k.-nyéki lelkész urat. Mi azon örvendünk, ha ily választások-nál ugy a főesperes ur, mint az egyházak az illető egyén tanügyi munkásságát vennék fő tekintetbe. Remé-ljük, hogy megértettek minket.

— Nagy László kir. tanácsos és tanfelügyelő ur meghalt, e gyászos esetet fájdalommal közöljük mi is még pedig azért mert e jeles tanügyi férfinak me-gyénkben számos tanítványai mint kitűnő tanítók szor-galommal működnek. Béke lengjen porai felett.

— A vértessaljai tanító-egylet választmánya f. évi június 3-án Bicskén gyűlést fog tartani, sok fontos tárgy elintézése és a közgyűlés idejének meghatáro-zását illetőleg.

— A II-ik egyetemes tanító-gyűlés 50 es bi-zottsága e hó 16—17-ik napjain gyűlést tartott, s erre a meghívókat oly nagy pontossággal küldték szét, hogy a vértessaljai tanító-egylet elnöksége a meghívót folyó hó 19-kén vette. A gyűlés főbb tárgyai között helyet foglalt az „Eötvös alap“ és az „Iskolai pénztárak.“ — Ezzel kapcsolatban azon nehézségünket is kifejeztük, hogy a II-ik egyetemes tanító-gyűlés naplója már 4 hónapja hogy megjelent, s mind ez ideig a gyűlésben résztvettek azt nem kapták meg. Ezek mind a nagy serénység következményei.

Hatósági élet.

Fejérmegye bizottságának május hó 22-én tartott rendkívüli közgyűlése.

Elnök: Szögyény-M. László főispán, jegyző: Bóné Géza megyei főjegyző, bizottsági tagok közép számmal.

Főispán ur a közönség szivélyes üdvözlései közt elnöki székét elfoglalván, felemlíti, hogy a mai rend-kívüli közgyűlés kiváló tárgyát a földadó szabályozá-sáról szóló 1875. évi VII. toczik 26. § ának abbeli rendelkezésének végrehajtása képezendi, mely szerint a pénzügyminiszter által megállapított becslőjárások lehetőleg egyenlő 5 aljára oszthatók és minden aljárás után 3 rendes és 3 póttag a járási földadó bizottságba, valamint a becslőjárások részére az elnő-kök is megválasztandók lesznek; minek folytán ő excellentiája a napirendet megnyitja. Ezután főispán ur törvényes jogánál fogva Bobik Ignác mérnököt megyei tiszteletbeli mérnökke kinevezte. Olvasztatott a magyar királyi pénzügyminiszter leirata, melyben a földadó szabályozásának (kataster) fontosságát az adóreform és közvetve az egész államháztartás szem-pontjából kiemelve, a törvényhatóságot felhívja mind-azon sürgős teendőik végrehajtására, melyeket a földadó szabályozásról szóló 1875-ik évi VII-ik toczik a tör-vényhatóságokra ruház. Minek folytán az idézett tör-vény 26. § értelmében a becslőjárásoknak aljárásokra osztása iránt az állandó választmány előterjesztett javaslatát tárgyalás alá vétetvén, az egész terve-delmében az alábbiak szerint elfogadtattott és határo-zattá emeltetett. Áttérve a járási földadó bizottságok elnökeinek, rendes és póttagjainak a törvény 26. §-a értelmében megválasztására, a választás — tekintettel arra, hogy a nagy-, közép- és kisbirtok — mind a rendes, mind a póttagoknál a törvény kívánalma sze-rint, lehetőleg képviselve legyen, a kijelölő választmány közbenjöttével következő eredménnyel eszközöltetett:

évi május hó 24 én tartott végtárgyaláson orgyilkossági kísérlet miatt három évi közmunkával szigorított börtönre ítéltetett.

— **Egy ritka szép crategus exieganta** van helyben **Pete Ferencz** ur kertjében, mely szakértők állítása szerint is oly gyönyörű példány, hogy ehhez hasonlót keveset, sőt megynkben egyet sem lehet látni. — A szép virág a kerttulajdonos buzgó ápolása mellett fejlődött ily bámulandó széppé.

Beküldetett.

Minden beteg erőt és egészséget nyer gyógyszer és költség nélkül a

Revalescière du Barry
gyógytápszertől Londonból.

Mióta 3 szentsége a pápa a Revalescière használata folytán meggyógyult és sok jeles orvos a Revalescière hasznosnak nyilvánította, senki sem kétkedhet annak gyógy-, tápláló hatásáról és gyógyerejéről, a következő bajoknál, mint: minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyákhártyatályozási, hólyag- és vesebaj, gimbo-, aszkór, nehéz lélegzés, köhögés, emésztetlenség, dugulás, hasmenés, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vízi betegség, lázszédülést, vérmegszorulás, fülzibongás, émelygés és hányás, sóterheltség folyamában, hashártyalob, melakór soványodás, csúsz, köszvény, sápkór ellen, ugyszintén ecsesemőknél, eledelül dajkatej helyett előnyt érdemel. Kivonat 80,000 bizonyítványból gyógyításokról, melyek minden gyógyszer ellen dacoltak, ezek közt bizonyítványok: Dr. Wurzer tanártól, F. W. Beneki tanár úrtól, gyógytanácsos dr. Angelsten, dr. Choleraud, dr. Campell, dr. Dédé tanár, dr. Urc, Castlestuárt grófnő, Issenstein hercegtől, Mensdorf-Pouilly minister elnökötől és több magas állású egyénektől tetszésre bérmentve beküldetnek.

Kivonatok a 80,000 bizonyítványból.

Dr. Wurzer bizonyítványa. **Bonn.** 1852. július. 10.

A Revalescière legtöbb esetben pótolja az orvosságot. Legnagyobb sikerrel használható hasmenés-, hűgység-, vesebetegségeknek s izgalomnak, gyulladáskor, gyomorbetegség, székszorulás, aranyér stb. betegségeknek.

Eppen oly sikerrel gyógyítja e kitűnő szer, a torok-, mell- s tüdőbajokat, tüdő- s gégesorvadásokat is.

Dr. Rud. Wurzer,
orvostudor s több tudományos egylet tagja.

Winchester (Angolország), decz. 3. 1842.

Az ön hatásos Revalescière tartós és komoly jellegű altesti bántalmakat, székrekedés, idegbajok stb. sikeresen gyógyított.

Mint szemtanúja ezek hatásának, igaz szívvel ajánlhatom azt mindenkinek.
James Shoreland, sebész.

Ismételve csak a legjobbat mondhatom Du Barry Revalescière-jéről és azt minden esetben hasznosnak nevezhetem.
Dr. Angelstein.

Revalescière 4-szer táplálóból a husnál és 50-szer megkíméli a gyógyszer árát felnőtteknél úgy mint gyermekeknél 1 2 fontos hádagszelenczében 1 frt. 50 kr. 1 font 2 frt. 50 kr. 2 font 4 frt. 50 kr. 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Revalescière Bisquittek, szelenczékben 2 frt. 50 kr. és 4 frt. 50 kr. — Revalescière-csokoládó porban és táblákban 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr. 48 csészére 4 frt. 50 kr. porokban 120 csészére 10 frt. 288 csészére — 676 csészére 36 frt.

Kapható: **Barry du Barry** és társa által Bécs, Wallfischgasse 8. sz. Székesfejervárott **Diehalla Gyógygyógyszertárban.** Budapest **Török József** gyógyszerésznél.

Gabona-ár

május 26-kán.

Alsó-ausztriai mérő.	frt	kr	frt	kr	frt	kr
Tiszta buza	4	30	4	—	3	80
Kétszeres	3	40	3	30	—	—
Rozs	3	20	3	10	3	—
Árpa	2	20	2	10	—	—
Zab	2	—	1	90	1	80
Kukoricza	2	50	2	40	2	—

Felelős szerkesztő: **Hattyufy Dezső.**

Hirdetések.

Egy 190 hold birtok,
lakás, gyümölcsös-kert s egyéb hozzátartozó épületekkel
együtt minden órán eladó, vagy több évre hasznbérbe vehető.

Ez ügyben értesítést ad Nagy János ur Sárkeresztúron (a vasutól 1 1/2 órányira.)

Egy szolid gépész uraságnál

helyet keres; 34 éves, családos.

Oklevelei

a kiadó-hivatalnál megtekinthetők.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

Vizsgáljátok meg mindent, s tartsátok meg a jót!

Számtalan esetben jönnek bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok által kitüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller moh-növényedve.

Leghathatóbb szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő tüdővész, továbbá gyermekek számarhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva. — **Egy üvegtégely ára** pecsét és használati utasítással 3 nyelven **50 kr.**

Miller óvbalsama görcsök ellen

Törvényes vegytani-elemzés szerint 1868. ápril 8-áról a növényország leghasznosabb nemeiből a leghozzámotóbban készítve, erősítő és üdítő hatásánál fogva messzire kitűnően ismerve a gyomor és végbél nyálkásságára, emésztés hiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorhaj, vérhas, puffadás és köhögéscsillapító ellen Ezenkívül leghathatóbb és legerősebb szer hosszúság és kimerítő betegségek ellen. Eredeti, horgonykupakkal, pecsét- és használati utasítással 3 nyelven ellátott üveg ára **3 frt. 50 kr.** Egy kisebb üveg **80 kr.**

Valódi minőségben a következő raktárakban kapható: Székesfejervárott **Pinkás Zsigmond,** Budapest **J. Pokorny,** Dunapart sarkán, Győrött **Weiss és Deutsch,** Pozsonyban **H. Hofer** urak fűszerkeskedésükben.

Használati utasítás mindégnyik szerhez három nyelven.

Dr. Miller moh-növényedve. Egy üvegtégely ára 50 kr. Görcsök elleni óvbalsam. Nagy üveg 1.50, kis üveg 80 kr.

Soeben erschien:

Principien der Kriegskunst.

Vollständiges Handbuch der **Kriegführung der Gegenwart** in den Lehren der grössten Meister wie v. Clausewitz, Friedrich II., Erzherzog Karl, v. Moltke, Napoleon, v. Scharnhorst, v. Valentini, v. Bismark, v. Brandt, v. Decher, v. Griesheim, v. Waldersee, v. Zastrow etc. etc. dargestellt.

Zweite Auflage. 1. Lieferung á 50 Pf. eleg. broch. Leipzig, 1875.

Moritz Schäfer.
Zu haben in Stuhlweissenburg bei Peter Klökner.

Giesshübli
(Karlsbad mellett)

a legtisztább alkali tartalmu savanyuviz,

igen jó feloldó szer minden **gégebajoknál, gyomorsavanyúság, üdült köhögés, gyomorgörcs, a gyermekek charlach-betegségénél, egy a gége- s hólyaghurutnál,** ugyszintén orvosi rendellet után a **karlsbadi pezsgő** sóval, tejjel vagy tej nélkül, végre mint **legpompásabb üdítő-ital** férfiak- és nőknek, vagy gyermekeknek, kivált ott, hol tiszta ivóvíz hiányzik — leginkább ajánlható.

A szétküldés csakis az eredeti üvegekben történik a tulajdonos

Mattoni Henrik által
Karlsbadban (Csehország.)
Raktárt tart **Bécsben Maximilianstrasse 5. Tuchlauben 14.**

Alpesi vastartalmu növénylél

készítő **DENNLER ÁG. F.** gyógyszerész **Interlakenban.**

A jötevő hatásáról és tulajdonairól ismert **Dennler-féle világhírű növénylél** vegyítve vasrészekkel a leghathatóbb gyógyszert képezi jelen századunk egyik legelterjedtebb betegsége a **vérszegénység ellen.**

Valamint ezen sajnos oly elterjedt bajnál, úgy a sárgaságnál, gyengélkedéseknél, kezdődő sorvadásnál és üdülő betegeknél mindenkor bizalommal használható a **Dennler-féle alpesi növénylél.**

Kapható: Székesfejervárott **Braun József** gyógyszerésznél.

Értesítés.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, miszerint a nyári idényre azon helyet, mely kávéházom előtt terül el, akképen rendeztem be, hogy ott a szabadban mindenki a legnagyobb kényelemmel fogyaszthatja azon jó minőségű **fagyaltot és jegeskávét,** mely egy új, legújabb szerkezetű gép által legizletesebben készítették el.

Tisztelettel **Stignitz Adolf,** kávéház tulajdonos az új színház épületben.

Jégbiztosítási felhívás.

Kir. szab. trieszti Azienda Assicuratrice az osztrák magyar birodalom legrégibb biztosító-intézete; fennáll 1822. év óta.

Biztosítéki alap 8 millió frt.

Ezen intézet alulirt főgynöksége a **jégbiztosítási-díjakat** Fejérmegyében gabnáért 1 1/2 % al repczéért 2% al számít, tehát jelentékenyen olcsóbbak minden más biztosító-intézetnél.

És bátorodik a t. cz. gazdák és földbirtokos urakat veteményeik jég elleni biztosítására, ugy szinte tűzvész ellen tisztelettel felhívni.

Kelt Sz.-Fejérvárott, máj. hóban 1875.

A főgynökség:
Mándl Sámuel urnál,
biztosítási-iroda: palotai utca 65-dik szám.

Weisz Mór
hirdetési ügynöksége
Budapest,
fürdő-utca 1. szám alatt.

Közvetít mindennemű hirdetéseket és raclamokat a világ összes hirlapjaiban.

A szolgálat a legpontosabb, titoktartó, megbízható és legolcsóbb, nagyobb megrendeléseknél nagy árengedmény. — Kivánatra költségjegyzék, hirlapok névsora igyen és bérmentve megküldetnek.

Pályázati hirdetmény.

Székesfejervár szab. kir. város köztörvényhatósága által a városbeli fogyasztási adóbérlemény kezelésére kirendelt bizottmány részéről ezennel közhírre tétetik, miszerint a fogyasztási adó-hivatalnál szervezett könyvivői állomás üresedésbe jöven, az választás utján f. évi június hó 15 én betöltetni fog, miért is ezen évi 900 frt. fizetéssel kapcsolatos állomásra pályázat nyitattik; s felhivatnak mindazok, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy képességüket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványaikat

f. 1875. évi június hó 10-ig alulirtoz anyyival inkább sem mulasszák el, mint-hogy a netán később jelentkezők igényei figyelembe vétetni nem fognak.

Megjegyzetetik már ez alkalommal is, miszerint szóban levő állomás betöltésénél folyamodók részéről az új törvényes métermérték-rendszer kellő ismerete igényeltetik.

Kelt Székesfejervárott 1875. évi május hó 22-én tartott fogyasztási adóbizottmányi ülésből.

Szepelt Nándor,
bizott. elnök.